Европейски парламент
2019-2024

Комисия по правата на жените и равенството между половете

2023/2066(INI)

28.9.2023

СТАНОВИЩЕ

на комисията по правата на жените и равенството между половете

на вниманието на комисията по заетост и социални въпроси

относно намаляването на неравенствата и насърчаване на социалното приобщаване по време на криза за децата и техните семейства
(2023/2066(INI))

Докладчик по становище: Ева Копач

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по правата на жените и равенството между половете приканва водещата комисия по заетост и социални въпроси да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

1. отбелязва, че кризите не са неутрални по отношение на пола, че социалното неравенство и неравенството между половете в целия ЕС бяха изострени в резултат на няколко последователни кризи, например въздействието на пандемията от COVID-19, агресивната война срещу Украйна, свързаните с изменението на климата бедствия и настоящото нарастване на разходите за живот и енергия, и че тези фактори оказаха отрицателно въздействие върху децата и техните семейства по отношение на условията на живот, доходите и достъпа до заетост, здравеопазване, образование и умения, жилищно настаняване, основни стоки и услуги, грижи и социални услуги, и по този начин върху общото им благосъстояние;

2. счита, че т. нар. мерки за строги икономии (включително значително намаляване на социалните помощи за деца и домакинства, увеличаване на безработицата, масово използване на несигурни договори и повишаване на данъчната тежест) и бюджетните съкращения в отговор на финансовата криза от 2008-2013 г. увеличиха неравенствата и допринесоха за влошаване на условията на живот за децата;

3. подчертава, че настоящата криза, свързана с разходите за живот, сериозно застраши поминъка, здравето и благосъстоянието на жените, изложи на риск жените и техните семейства да не могат да получат достъп до жилищно настаняване, ограничи покупателната им способност и способността им да предоставят храна, както и увеличи енергийната бедност, социалното изключване и неравенствата; подчертава, че жените и децата, изправени пред комбинирана дискриминация, се сблъскват с допълнителни пречки при достъпа до основни социални услуги; подчертава, че трябва да се обърне специално внимание на справянето с последиците от предубежденията и трайните стереотипи относно достъпа до тези услуги и на справянето с последиците от бедността сред родителите, която води до детска бедност; подчертава, че инвестирането в мерки за подкрепа на жените подобрява условията на живот и на техните деца; отбелязва в този контекст, че при самотните родители се наблюдават по-голям риск от бедност, предизвикана от кризата, и по-голяма вероятност тази бедност да се прехвърли от поколение на поколение, както и че 85% от семействата с един родител се оглавяват от жени; призовава държавите членки да подкрепят мерки за наблюдение на цените на енергията, транспорта и други стоки от първа необходимост, за да се намали въздействието от повишената издръжка на живот, по-специално върху жените, децата и техните семейства;

4. припомня, че пандемията от COVID-19 създаде предизвикателства за децата, по-специално за онези в уязвимо положение, като наруши ежедневието и социалните им връзки и задълбочи съществуващите неравенства между половете, по-

специално по отношение на увеличаването на неплатения труд по полагане на грижи и дисбаланса между професионалния и личния живот, и доведе до двойна тежест за много жени, които често имат по-дълги смени на работното място и полагат допълнителни неформални грижи у дома[1]; посочва, че по време на криза жените, особено тези на пазара на труда, са непропорционално засегнати от своя социално-икономически контекст, какъвто беше случаят по време на кризата с COVID-19, когато 42% от жените на възраст 15 – 24 години, 34% от жените на възраст 25 – 39 години и 27 – 29% от жените на възраст 40 – 54 години и 55 и повече години са желали, но не са били в състояние да извършват платена професионална дейност [2]; отбелязва, че непропорционално голям дял от тежестта е поет от жените, работещи от разстояние, чийто живот е станал по-труден поради необходимостта да съчетават работа, грижи за деца и домакинска работа; счита, че последиците от кризата с COVID-19 оказаха въздействие върху равнищата на безработица в държавите членки, по-специално за жените; поради това счита, че при справянето с това положение и търсенето на решения е от съществено значение да се обърне внимание на измерението, свързано с бедността сред жените; подчертава, че кризи като пандемията от COVID-19 изостриха съществуващите неравенства, включително в услугите, свързани със сексуалното и репродуктивното здраве и права (СРЗП), или доведоха до критично положение във връзка с достъпа до СРЗП;

5. подчертава, че в резултат на неравния им достъп до ресурси, образование, възможности за работа, както и на преобладаващите социални и културни норми и разнообразната комбинирана дискриминация, пред която са изправени, изменението на климата засяга непропорционално жените, чиято способност да реагират на климатични, природни и екологични бедствия е ограничена[3]; посочва, че кризата в областта на климата и последиците от нея вече изострят тези неравенства и това ще продължи и в бъдеще;

6. отбелязва, че усилията за постигане на едно наистина равноправно общество, включително политиките за равенство между половете, често са недостатъчни по време на криза; призовава държавите членки да дадат приоритет на политиките и инвестициите, които противодействат на отрицателните последици от такива кризи за децата, жените и техните семейства, включително на политиките и инвестициите, които гарантират достъп до висококачествени грижи, образование, здравеопазване или жилищно настаняване, и защитават жертвите на насилие, основано на пола; подчертава, че систематичната перспектива за равенство между половете е важна за анализирането на тези проблеми и различното им въздействие, както и за намирането на цялостни и справедливи решения; отбелязва социално-икономическите последици от пандемията от COVID-19 и произтичащото от нея засилване на всички форми на насилие срещу жените, както е документирано в различни доклади от няколко държави членки по време и след ограниченията на свободата на движение във връзка с COVID-19, които

[1] Резолюция на Европейския парламент от 5 юли 2022 г. към общи европейски действия в областта на грижите (ОВ C 47, 7.2.2023 г., стр. 30).
[2] Отдел за наблюдение на общественото мнение на Европейския парламент, експресно проучване „Евробарометър“ 2022 – Women in times of Covid-19 (Жените по време на Covid-19), март 2022 г.
[3] Резолюция на Европейския парламент от 17 февруари 2022 г. относно приоритетите на ЕС за 66-ата сесия на Комисията на ООН за положението на жените (ОВ C 342, 6.9.2022 г., стр. 276).

разкриха тревожно нарастване на домашното и основаното на пола насилие, включително физическото, психологическото и кибернасилието; посочва, че децата също са засегнати и са изложени на риск; посочва рисковете от това да станат жертви на насилие за някои уязвими категории, например жените, търсещи убежище, и общността на ЛГБТКИ+; подчертава, че е необходимо да се увеличат всички ресурси – както публични, така и частни – с цел да се преодолеят ситуациите, които излагат на риск децата, младите хора, възрастните хора и хората с увреждания, и да се окаже подкрепа на групите, изложени на риск от бедност; призовава да се укрепи Европейският социален фонд плюс (ЕСФ+), за да се даде приоритет на борбата срещу бедността и социалното изключване; подчертава, че е необходимо да се увеличи финансирането за действия, насочени към предотвратяване и борба с насилието, основано на пола, по направление „Дафне“ в рамките на програма „Граждани, равенство, права и ценности“;

7. отбелязва, че за да се намалят тези неравенства и да се насърчава социалното приобщаване, е от решаващо значение да се изкоренят всички форми на дискриминация, да се гарантират дългосрочни политики и услуги, които насърчават достъпа до достойни работни места и справедливи заплати, да се премахнат разликите в заплащането и пенсиите, да се предоставя защита срещу многобройните причини за бедност и социално изключване, да се улесняват равните възможности за родителите да се връщат на работа и да се насърчават мерки за постигане на равновесие между професионалния и личния живот, включително равен достъп за всички до финансово достъпни и висококачествени детски заведения и заведения за дългосрочни грижи и равно споделяне между родителите в семействата на отговорностите за полагане на грижи, домакинството и грижите за деца; посочва, че като компонент на висококачествените и професионални грижи за деца образованието в ранна детска възраст не само дава възможност на родителите да работят, но също така е от полза за социалното и психологическото развитие на детето; призовава държавите членки да се стремят към постигане на всеобщо здравно осигуряване, както е определено от СЗО, и да предоставят пред- и следродилни грижи за всички жени;

8. припомня значението на равното поделяне на отговорностите за полагане на грижи у дома, тъй като това позволява на жените, полагащи грижи, да бъдат по-добре представени на пазара на труда и да подобрят своите условия на живот и своето социално приобщаване; отбелязва, че свързаните с пола стереотипи и нормите, свързани с разделението на отговорностите за полагане на грижи, не само обезкуражават мъжете да участват пълноценно в родителството и в полагането на грижи в по-широк смисъл, но също така са вредни за жените и тяхното благосъстояние и са неблагоприятни за професионалното им развитие[4]; отбелязва, че лицата с отговорности за полагане на грижи следва също да имат право да поискат гъвкава организация на работното време, например намаляване на работното време, гъвкаво работно време и работа от разстояние; подчертава, че мерките за постигане на подходящо равновесие между професионалния и личния живот са важни, за да се гарантира, че отговорностите за полагане на грижи са еднакво разпределени между жените и мъжете, както и за да се преодолеят

[4] Европейска комисия, Women’s situation in the labour market (Положението на жените на пазара на труда), посетен на 2 октомври 2023 г.

различията в доходите и заетостта; отбелязва, че постигането на равновесие между професионалния и личния живот зависи от наличието и достъпността на висококачествени услуги за полагане на грижи;

9. припомня, че през 2021 г. в ЕС-27 27,9% от неактивните жени на възраст 25 – 49 години са посочили, че основната причина да не търсят работа е полагането на грижи за деца или възрастни, нуждаещи се от грижи[5]; посочва, че повишаването на заетостта сред жените ще допринесе и за справяне с предизвикателствата, произтичащи от застаряването на населението на ЕС, а също и за подобряване на икономическата стабилност на държавите членки; припомня, че неравновесието между половете в областта на грижите и заетостта може да доведе до неравнопоставеност между половете по отношение на пенсиите и големи разлики в равнищата на бедност в напреднала възраст; отбелязва, че семействата с деца са засегнати в по-голяма степен от липсата на достъп до пазара на труда и от неравенствата в доходите; отбелязва, че макар и разликата в заетостта между мъжете и жените без деца да е 1%, а при хората с дете до шестгодишна възраст този процент да е 21%, той нараства до 37% за жените с три деца[6]; счита, че семействата с един родител, и по-специално тези, в които главата на семейството е майката, са изложени в по-голяма степен на бедност и социално изключване (42,1% спрямо 29,6% за домакинствата с двама възрастни и три или повече деца), което е свързано с феминизацията на бедността, прекомерното представителство на жените на несигурни работни места и на работа на непълно работно време, непропорционалното време, което жените прекарват на нископлатени длъжности, прекъсванията в кариерата на жените поради полагането на грижи за деца или за други членове на семейството и дискриминацията при заплащането между мъжете и жените[7]; подчертава, както е посочено в законодателството относно равновесието между професионалния и личния живот в рамките на Европейския стълб на социалните права, значението на предложението за допълнителни мерки за защита срещу дискриминация и уволнение на родителите и лицата, полагащи грижи; насърчава балансирано по отношение на пола използване на отпуски по семейни причини и гъвкави схеми на работа;

10. призовава държавите членки да установят всеобхватен набор от правила, забраняващи продължаващата практика по време на интервюта за работа жените да бъдат питани относно възможността да забременеят или дали са бременни към момента, в който кандидатстват за работа; подчертава, че това е форма на тормоз на работното място, и отхвърля натиска, който това оказва върху работещите майки;

11. подчертава значителния принос на жените в областта на заетостта, културата, образованието, науката и научните изследвания; признава сериозното влошаване

[5] Евростат, таблица с бази данни LFSA_IGAR, Inactive population not seeking employment by sex, age and main reason – Care of adults with disabilities or children and other family or personal reasons – from 15 to 64 years old (Неактивно население, което не търси работа, по пол, възраст и основна причина – грижи за възрастни с увреждания или за деца и други семейни или лични причини – на възраст от 15 до 64 години“, последно актуализирана на 14 септември 2023 г.

[6] Eurofound, Условия на живот и труд в Европа 2021, Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 9 май 2022 г., стр. 73.

[7] Евростат, 1 in 4 children in the EU at risk of poverty or social exclusion (Всяко четвърто дете в ЕС е изложено на риск от бедност и социално изключване), 28 октомври 2021 г.

на условията на живот на жените, заети в областта на изкуствата и културата, както и в микро- и малките селскостопански и селски предприятия, поради липсата на инвестиции и подкрепа за икономическите и културните дейности;

12. счита, че жените са изправени пред по-голям риск от бедност спрямо мъжете и че борбата срещу бедността при жените е важна както сама по себе си, така и поради огромното ѝ значение в усилията за намаляване на детската бедност; припомня, че бедността, свързана с месечния цикъл, тоест ограничен достъп до санитарни продукти, засяга около една на всеки десет жени в Европа; подчертава, че срамът, нелекуваните менструални болки и дискриминационните традиции водят до отпадане от училище и по-нисък процент на посещаемост за момичетата в училище и жените на работа; подчертава, че разбирането на връзките между менструалната хигиена и майчината заболеваемост, смъртност и безплодие, предаваните по полов път инфекции/ХИВ и рака на маточната шийка е от ключово значение за премахване на неравнопоставеността в здравеопазването и може да подпомогне ранното откриване и спасяването на човешки живот; отбелязва, че през 2021 г. 24,4% от децата (на възраст до 18 години) в рамките на ЕС (19,8 милиона души) са били изложени на риск от бедност или социално изключване; отбелязва, че в някои държави тази цифра превишава 30%; счита, че за децата, които растат в бедност, е по-трудно да успеят в своето образование, да се радват на добро здраве и да оползотворят напълно своя потенциал по-късно в живота си; отбелязва, че социалните инвестиции в индивидуални способности през ранните години на децата са особено полезни за децата в неравностойно положение; счита, че съгласно Конвенцията на ООН за правата на детето, подписана от всички държави-членки на ЕС, на всички деца следва да се предостави правото на образование, здравни услуги, жилищно настаняване и закрила, на развлечения, свободно време и балансирано хранене, на участие във вземане на решения, които ги засягат, и на получаване на грижи в семейна среда;

13. приветства стратегията на ЕС за грижите и преразглеждането на целите от Барселона относно образованието и грижите в ранна детска възраст като основни двигатели за участието на жените на пазара на труда; посочва значението на висококачественото образование и грижите в ранна детска възраст за борбата с неравенствата и неравностойното социално положение за децата и техните семейства[8]; призовава за набор от политики, програми и препоръки, както и за инвестиции на европейско равнище, за да се признаят грижите като право и като гръбнак на нашето общество; подчертава, че всички те следва да възприемат интегриран, цялостен и продължаващ през целия живот подход към грижите, да повишат привлекателността на работата в сектора на грижите както за жените, така и за мъжете, и да се справят с дискриминацията и неравенството между половете в сектора; подчертава обаче, че към момента качеството и количеството дългосрочни грижи и грижи за деца са недостатъчни, по-специално що се отнася до ранното детство;

14. припомня значението на целите от Барселона за 2030 г., по-специално най-малко 50% от децата на възраст под три години и най-малко 96% от децата на възраст

[8] през 2021 г. в ЕС-27 27,9% от неактивните жени на възраст 25 – 49 години са посочили, че основната причина да не търсят работа е полагането на грижи за деца или възрастни, нуждаещи се от грижи (Проучване на работната сила за 2021 г., Евростат).

между три години и възрастта за започване на задължително начално образование да участват в образованието и грижите в ранна детска възраст; подчертава централната роля на жените в основни области от обществения сектор, например социалното подпомагане, грижите, образованието и здравеопазването, всички от които свързват икономиката и обществото, но често са първите, подложени на съкращения по време на криза; счита, че образованието и грижите в ранна детска възраст имат решаващо въздействие върху когнитивното развитие на децата, предвид това, че те развиват основни способности през първите пет години от живота си и че достъпът до висококачествено образование полага основите за по-нататъшен успех в живота по отношение на образованието, благополучието, пригодността за заетост и социалната интеграция и оказва значително въздействие върху самоуважението; счита, че грижите за децата и предучилищното образование играят значителна роля за компенсиране на социално-икономическото положение на децата, които са изложени на риск от бедност, както и за насърчаване на интеграцията на пазара на труда на родителите, и по-специално на майките; счита, че приобщаващото образование е насочено към всички ученици, като укрепва ученето и културните и общностните ценности; отбелязва, че образователните различия между децата с различно образование са се увеличили; препоръчва на държавите членки да гарантират за всички деца от всички възрасти универсален достъп до приобщаващо и висококачествено образование, било то формално или неформално, публично или частно, за да се насърчи тяхното емоционално, социално, когнитивно и физическо развитие, да се гарантира благосъстоянието им и да се гарантира, че всички деца могат да се възползват от приобщаващо висококачествено образование, като по този начин се увеличава максимално въздействието на образователната система, когато става въпрос за насърчаване на равни възможности и прекъсване на циклите на изключване;

15. препоръчва държавите членки да предоставят необходимата подкрепа, за да се гарантира правото на култура, спорт и отдих, достъп до открити пространства и здравословна околна среда на всички деца, като се поставя акцент върху осигуряването на равен достъп и качество за децата, живеещи в бедност, децата, живеещи в отдалечени райони, децата с увреждания, децата, принадлежащи към национални, етнически, религиозни, езикови и мигрантски малцинства, децата, които се движат в рамките на ЕС, независимо от тяхното гражданство, и изоставените деца; припомня правото на свободно време и на участие в игри и развлекателни дейности, както е предвидено в Конвенцията на ООН за правата на детето;

16. подчертава, че преодоляването на разликите в заплащането и пенсиите на жените и мъжете оказва положително въздействие върху намаляването на бедността и върху социалното приобщаване и е от съществено значение за постигането на равенство между половете; подчертава, че широко достъпните, висококачествени грижи за деца, социални грижи и домакински услуги са от решаващо значение, тъй като тяхната липса или ограничена достъпност води до намаляване или отказ от участие на жените на пазара на труда, за да полагат грижи без заплащане; призовава за амбициозно прилагане на Директивата за прозрачността в

заплащането[9] и за конкретни мерки за борба с несигурните работни места, бедността сред работещите, хоризонталната и вертикалната сегрегация на пазара на труда и подценяването на работата, извършвана предимно от жени, която следва да бъде преоценена и справедливо заплащана;

17. отбелязва, че в ситуации на криза семействата играят важна роля; посочва значението на подходящите грижи за деца, социални грижи и домакински услуги за самотните родители, по-специално за жените, тъй като самотните майки бяха непропорционално засегнати от кризата с COVID-19 и са уязвими по отношение на потребностите от грижи за своите роднини, което ги прави по-малко достъпни за професионални дейности[10]; призовава Комисията и държавите членки да приложат и укрепят гаранцията за децата по амбициозен начин, за да се гарантира, че всички деца в ЕС, включително тези в отдалечените райони, имат достъп до здравословно хранене, подходящо жилищно настаняване, здравеопазване, образование, грижи и развлекателни дейности; припомня, че е важно правата на детето да се интегрират във всички вътрешни и външни политики, действия и програми на ЕС, както законодателни, така и незаконодателни, които могат да засегнат децата пряко или косвено, като се гарантира последователност и съгласуваност; подчертава, че е важно да се изпълни препоръката относно гаранцията за децата[11];

18. подчертава, че в Европа едно на всеки пет деца е жертва на някаква форма на сексуално насилие, че повечето злоупотреби се извършват в хипотетична среда на доверие и че децата представляват около една четвърт от жертвите на трафик, по-голямата част от които са момичета и които до голяма степен стават жертви на сексуална експлоатация[12]; отбелязва, че младите жени, търсещи убежище, са изправени пред насилие, основано на пола; осъжда всички форми на насилие, злоупотреба, експлоатация и пренебрегване на децата; настоятелно призовава държавите членки да разработят и да приложат интегрирани системи за превенция и защита на децата с оглед на изкореняване на насилието, злоупотребите, експлоатацията и пренебрегването, с участието на училищата и здравните системи, включително обществени услуги, за да се създадат условия за бързо реагиране, да се осигури защитена среда и да се помогне за предоставянето на права на децата; подчертава, че всички деца имат право да бъдат защитени от малтретиране, насилие и пренебрегване;

19. посочва, че образованието и овластяването за момичетата и жените са важни като фактор за намаляване на неравенството между половете и социалното изключване; във връзка с това подчертава значението на училищните програми, които критично разглеждат стереотипите и отрицателното им въздействие върху момичетата и жените, но също и върху момчетата и мъжете, за да ги преодолеят;

---

[9] Директива (ЕС) 2023/970 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за укрепване прилагането на принципа на равно заплащане на жените и мъжете за равен труд или за труд с равна стойност чрез прозрачност в заплащането и механизми за прилагане (ОВ L 132, 17.5.2023 г., стр. 21).
[10] Eurofound, Икономически и социални неравенства в Европа след пандемията от COVID-19, Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 24 януари 2023 г.
[11] Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. „Създаване на Европейска гаранция за децата“ (ОВ L 223, 22.6.2021 г., стр. 14).
[12] Съобщение на Комисията от 24 март 2021 г., относно Стратегията на ЕС за правата на детето (COM(2021)0142).

препоръчва на държавите членки да гарантират за всички деца от всички възрасти достъп до приобщаващо и качествено образование, било то формално или неформално; подчертава, че всеобхватното сексуално образование за всички деца е съществена мярка за прекратяване на неравенствата, а също и в усилията за постигане на общество без насилие, тъй като то оспорва вредните стереотипи, свързани с пола, и насърчава многообразието, телесната автономност и физическата и психическата неприкосновеност;

20. признава жизненоважната роля на училищата като доставчици на дневна питателна храна (в много случаи единственото хранене за деня) и насърчители на образованието в областта на храненето, включително отвъд собствените им стени; настоятелно призовава държавите членки да гарантират на всички равнища на задължителното образование поне едно безплатно хранене с добро качество;

21. счита, че е наложително държавите членки да разработят политики за справяне с разпространението на детския труд в ЕС; подчертава в този смисъл препоръките на Международната организация на труда, в които се изтъква необходимостта да се разшири социалната закрила на децата и техните семейства, за да се смекчат бедността и несигурността, поради които детският труд продължава; да се гарантира, че раждането на всички деца се регистрира, така че те да имат юридическа самоличност и да могат да се ползват от правата си още от раждането си; да се насърчава достойният труд, който осигурява справедливо възнаграждение, със специален акцент върху работниците в неформалната икономика; да се насърчават подходящи начини на живот в селските райони, включително чрез подпомагане на икономическата диверсификация, инвестиране в инфраструктура и услуги и разширяване на защитата и планирането на културите, по-специално в семейното земеделие, което отчасти продължава да зависи от цялото домакинство за извършването на селскостопанските процеси; да се гарантира, че съществува законодателство, което защитава децата, подкрепено от държавните инструменти, необходими за неговото прилагане; и да се преодолеят проблемите, свързани с пола и дискриминацията, които увеличават риска от детски труд, свързан с неплатен домашен труд, по-специално за момичетата;

22. отбелязва, че децата с различен произход, например мигранти, бежанци, лица, търсещи убежище, деца без документи и непридружени деца, са сред най-тежко засегнатите от бедността; отбелязва, че децата, живеещи в семейства с един родител или в големи семейства в неравностойно положение, децата с увреждания и децата, принадлежащи към етнически малцинства, също са изложени на риск от бедност[13]; подчертава, че съществуват различия в достъпа до здравеопазване и образование за най-бедните и най-уязвимите деца; подчертава, че децата от ромски произход и приблизително 11 милиона деца с увреждания са сред най-необлагодетелстваните, що се отнася до достъпа до качествено образование; отбелязва, че докато при ромските деца в Европа има по-голяма вероятност да напуснат училище по време на началното или средното образование, без да са придобили основни умения, децата с увреждания остават изцяло изключени от

[13] „Спасете децата“, Over 200,000 more children are at risk of poverty in the European Union: Save the Children report(Над 200 000 повече деца са изложени на риск от бедност в Европейския съюз: доклад на „Спасете децата“), 7 март 2023 г.

училище и висококачествено учене[14]; подчертава, че според световния индекс за здравето на жените в ЕС през последните 12 месеца около 44% от всички жени не са били изследвани за нито едно от четирите критични заболявания за жените; отбелязва, че неравенството между половете възпрепятства достъпа на жените и момичетата до здравна информация и услуги от критично значение; подчертава, че е важно да се намалят различията в здравеопазването за жените; призовава Комисията и държавите членки да дадат приоритет на правата на децата в националните стратегии за ромите и да гарантират, че ромските деца имат равен достъп до основни услуги, като се обърне специално внимание на образованието и грижите в ранна детска възраст, началното и средното образование, здравеопазването, храненето и достойното жилищно настаняване; отбелязва, че за момичетата, които са изправени пред множество форми на дискриминация, пречките пред достъпа до техните права и преодоляването на бедността са още по-сложни; отбелязва, че поради това е вероятно те да бъдат пренебрегвани в плановете за посрещане на нуждите на уязвимите групи; подчертава значението на инвестициите в частно и публично образование, които гарантират целенасочени методи на преподаване и индивидуален подход за децата, принадлежащи към по-уязвими социални групи, например семействата и общностите, страдащи от изключване; подчертава, че този подход следва да включва сътрудничество между учителите, социалните и образователните специалисти, семействата и общностите; призовава Комисията и държавите членки да включат правата на децата в Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2020 – 2030 г. и да подкрепят семействата, като инвестират в овластяването на децата и техните семейства и в правото им на независим живот;

23. припомня, че девет милиона юноши в Европа (лица на възраст 10 – 19 години) живеят с психични разстройства, като повече от половината от всички случаи са свързани с тревожност и депресия; подчертава, че психологическият стрес е по-силно изразен за жените и членовете на общността на ЛГБТКИ+ поради дискриминация и маргинализация[15]; подчертава освен това, че сред непридружените деца и юношите мигранти психичните разстройства са широко разпространени, тъй като обстоятелствата, пред които са изправени тези деца, оказват значително въздействие върху психичното здраве; отбелязва, че ограниченията, свързани с COVID-19, сериозно ограничиха социалните възможности и взаимодействия на децата, като причиниха широко разпространени смущения и увеличаване на симптомите на депресия, по-специално за подрастващите момичета[16]; отбелязва, че училищата улесняват достъпа до подкрепа за психичното здраве и психосоциална подкрепа; припомня, че УНИЦЕФ изтъкна доказани стратегии, например изпълнение на програми за повишаване на осведомеността и укрепване на емоционалните умения за

[14] Регионален офис на УНИЦЕФ за Европа и Централна Азия, Situation of Children in Europe and Central Asia (Положението на децата в Европа и Централна Азия), януари 2023 г.
[15] УНИЦЕФ, The Mental Health Burden Affecting Europe's Children (Товарът за психичното здраве, който въздейства на децата в Европа), 4 октомври 2021 г.
[16] „Спасете децата", Guaranteeing Children's Future: How COVID-19, cost-of-living and climate crises affect children in poverty and what governments in Europe need to do (Гарантиране на бъдещето на децата: как COVID-19, издръжката на живота и климатичните кризи засягат децата, живеещи в бедност, и какво трябва да направят правителствата в Европа), март 2023 г.

подрастващите, интегриране на консултантските услуги в областта на психичното здраве в образованието, обучение на учители и персонал относно начините за укрепване на благосъстоянието на учениците и създаване на безопасни пространства, в които децата да обсъждат и споделят своите опасения[17]; подчертава, че е необходимо държавите членки да отпуснат подходящо финансиране за борба срещу свързаните с психичното здраве и психосоциалните проблеми и за подобряване на регионалната инфраструктура чрез програмата на ЕСФ+ и Европейския фонд за регионално развитие, включително целенасочени програми за уязвимите групи;

24. отбелязва, че неравнопоставеността в здравеопазването сред жените е тясно свързана със социално-икономическото положение и географския регион и че отчитането на социалните и икономическите фактори, които оформят живота и здравето на жените на различни етапи от живота, е от решаващо значение; посочва, че във всички държави членки, включително в селските райони, липсват висококачествени, достъпни, налични и финансово приемливи услуги за полагане на грижи; посочва, че поради широк набор от правни, финансови, практически, социални и културни пречки и ограничения СРЗП, включително безопасният и законен аборт, значително се различават във и между държавите – членки на ЕС; припомня, че СРЗП са предварително условие за равенството между половете;

25. припомня, че много украински жени бежанци, бягащи от агресивната война, живеят в различни европейски държави от и извън ЕС и имат специфични потребности, свързани с грижите за децата, на които трябва да се отговори, за да се улесни не само достъпът им до пазара на труда, но и изучаването на езици и социалното приобщаване на техните деца; подчертава, че войната в Украйна отслаби достъпа до здравеопазване, включително до услуги в областта на СРЗП, и доведе до критично положение, що се отнася до отговора на потребностите на разселените лица в областта на СРЗП***;***

26. призовава държавите членки да се справят с предизвикателствата, пред които са изправени украинските жени бежанци, като езикови бариери, по-голяма вероятност от социална изолация и ограничени социални мрежи; отбелязва, че украинските бежанци могат да бъдат изложени на допълнителен риск от бедност и социално изключване; отбелязва, че задълженията за полагане на грижи са по-голяма пречка пред заетостта за украинските жени (33%), отколкото за украинските мъже (9%); призовава държавите членки да се справят с тези предизвикателства, като предложат специална подкрепа за грижите за деца, например помощ или субсидии за грижи за деца[18];

27. подчертава, че според доклад на организацията „Спасете децата“[19] повече деца живеят в райони, засегнати от въоръжени конфликти, отколкото по всяко друго

[17] УНИЦЕФ, The Mental Health Burden Affecting Europe’s Children (Товарът за психичното здраве, който въздейства на децата в Европа), 4 октомври 2021 г.
[18] Организация за икономическо сътрудничество и развитие, What are the integration challenges of Ukrainian refugee women? (Какви са предизвикателствата пред интеграцията на украинските жени бежанци?), 30 май 2023 г.
[19] „Спасете децата“, Stop the War on Children: Protecting children in 21st century conflict (Да спрем войната срещу децата: защита на децата по време на конфликт през 21-ви век), 2019 г.

време през последните две десетилетия (особено в Афганистан, Йемен, Южен Судан, Централноафриканската република, Демократична република Конго, Сирия, Ирак, Мали, Нигерия и Сомалия), като всяка година в резултат на конфликти умират 100 000 бебета; припомня, че през 2017 г. 420 милиона деца са живели в райони, засегнати от конфликти (18% от всички деца в света), което е с 30 милиона повече, отколкото през предходната година;

28. призовава Комисията и държавите членки да се борят срещу структурната дискриминация и да дадат възможност на всички да имат неограничен и недискриминационен достъп до пазара на труда, което също така подобрява развитието на децата, укрепва социалното приобщаване и справедливостта и намалява бедността; призовава Комисията и държавите членки да предложат конкретни мерки за насърчаване на достъпа до работни места и сигурността за бежанците и мигрантите; във връзка с това подчертава европейските директиви за прозрачността в заплащането и минималната работна заплата[20], които са допълнителни мерки, насочени към премахване на разликата в заплащането на жените и мъжете; посочва, че справедливото възнаграждение спомага за преодоляване на бедността сред жените по устойчив начин; подчертава, че финансирането от ЕС дава възможност за подкрепа и инвестиции на национално равнище за борба с детската бедност и насърчаване на социалното приобщаване;

29. призовава Комисията да представи набор от мерки и препоръки, насочени към насърчаване на прехода към икономика, която поставя грижите в центъра на политиките на ЕС и националните политики, със своевременен и равен достъп до качествени услуги за полагане на грижи, например образование за полагане на грижи, като същевременно се използват ефективно наличните инструменти на ЕС и се заделят подходящи средства за тази област; отново заявява, че в допълнение към ЕСФ+, пряко или непряко могат да се използват други източници на финансиране от ЕС за финансиране на програми, които оказват въздействие върху живота на децата и техните семейства, например Европейския фонд за регионално развитие и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица;

30. призовава Комисията и държавите членки да създадат система за наблюдение на кърменето на равнище ЕС, за да се разбере действителното положение и да се спомогне за формулирането на политики за насърчаване на кърменето, в съответствие с препоръките на СЗО;

31. призовава принципите за бюджетиране, съобразено с равенството между половете, и за интегриране на принципа на равенство между половете да бъдат отразени във всички области на политиката, както и при разработването на мерки в отговор на специфични кризи, засягащи жените и момичетата; поради това подчертава, че е необходимо специално да се събират дезагрегирани данни и да се развиват експертен опит в областта на равенството между половете и оценки на въздействието по признак пол, за да се гарантира, че измерението, свързано с равенството между половете, е напълно интегрирано, както и за да се разберат и управляват по-добре специфичните последици от тези политики за жените; призовава за мерки, насочени към равенството между половете, чрез целево

[20] Директива (ЕС) 2022/2041 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно адекватните минимални работни заплати в Европейския съюз (ОВ L 275, 25.10.2022 г., стр. 33).

заделяне на средства за посрещане на специфичните потребности на жените вследствие на отрицателното въздействие на многобройните кризи, по-специално в областта на заетостта, основаното на пола насилие и СРЗП, включително, когато е целесъобразно, в програми и инструменти в рамките на NextGenerationEU и дългосрочния бюджет на ЕС за периода 2021 – 2027 г.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ПРИЕМАНЕТО В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

Дата на приемане	19.9.2023
Резултат от окончателното гласуване	+: 24 –: 2 0: 4
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Gwendoline Delbos-Corfield, Lina Gálvez Muñoz, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Christine Schneider, Sylwia Spurek
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Abir Al-Sahlani, Silvia Modig, Eleni Stavrou, Hilde Vautmans
Резултат от окончателното гласуване	Лаура Балярин Сереса

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ

24	+
ID	Annika Bruna
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Christine Schneider, Eleni Stavrou
Renew	Abir Al-Sahlani, Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans
S&D	Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner
The Left	Silvia Modig, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek

2	-
ECR	Johan Nissinen
ID	Christine Anderson

4	0
ECR	Margarita de la Pisa Carrión
ID	Maria Veronica Rossi
NI	Lívia Járóka
PPE	Arba Kokalari

Легенда на използваните знаци:
+ : „за”
- : „против“
0 : „въздържал се“